

TİCARİ İŞLEMLERİN MUHASEBELEŞTİRİLME Sİ MENKUL KIYMETLER

11- MENKUL KIYMETLER

Faiz geliri veya kar payı sağlamak veya fiyat değişmelerinden yararlanarak karlar elde etmek amacı ile geçici bir süre elde tutulmak üzere alınan hisse senedi, tahvil, hazine bonosu, finansman bonosu, yatırım fonu katılma belgesi, kar-zarar ortaklığı belgesi, gelir ortaklığı senedi gibi, menkul kıymetler ile bunlara ait değer azalma karşılıklarının izlenmesi amacıyla kullanılır. Bu grup aşağıdaki hesaplardan oluşur.

110- Hisse Senetleri; geçici olarak, elde tutulan hisse senetleri bu hesapta izlenir.

111- Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları; Özel sektörün çıkartmış bulunduğu tahvil, senet ve bonolar bu hesapta izlenir.

112-Kamu Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları; kamu tarafından çıkartılmış bulunan tahvil, senet ve bonolar bu hesapta izlenir.

118-Diğer Menkul Kıymetler; hisse senetleri, kamu ve özel sektör tarafından çıkarılmış bulunan tahvil, bono ve senetlerin dışındaki diğer menkul kıymetlerin takip edildiği hesaptır.

119- Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı; menkul kıymetlerin borsa veya piyasa değerlerinde önemli ölçüde ya da sürekli olarak değer azalması olduğu tespit edildiğinde ortaya çıkacak zararların karşılanması amacı ile ayrılması gereken karşılıkların izlendiği hesaptır.

HİSSE SENETLERİ

Hisse senetleri sermaye şirketlerindeki ortaklık payını temsil eden belgelerdir. Bir hisse senedini elinde bulunduran taraf, ilgili şirketin ortağı konumundadır. İşletmelerin hisse senetlerine yatırım yapmalarındaki amaçları temelde iki gruba ayırmak mümkündür.

- ▶ İşletmelerin başka işletmelerin yöntemlerini kontrol etmek veya yönetimde söz sahibi olmak gibi uzun vadeli amaçlarla yaptıkları hisse senedi yatırımları
- ▶ Hisse senetlerinin alış ve satış fiyatları arasındaki farklılıklardan yararlanarak kazanç sağlamayı amaç edinen yatırımlar

Temettü (Kâr Payı) Gelirleri:

İşletmeler kar dağıtım kararı almışlarsa, işletmenin ortaklarının bu kardan pay alma hakları doğar. Yatırım amacıyla hisse senedi satın alan işletmeler bu kar paylarını işlemin niteliğine ve kar dağıtım sürecine uygun olarak muhasebeleştirir.

BONO VE TAHVİL YATIRIMLARI

Hisse senetleri dışında geçici yatırım olarak satın alınan menkul kıymetler arasında, işletmeler veya devletler tarafından ihraç edilen borçlanma senetlerine yapılan yatırımlar da yer almaktadır. Nakit ihtiyacı duyan kurumların ihraç ettikleri bu nitelikteki borçlanma senetlerine yapılan yatırımlardan temel beklenti faiz geliri elde edilmesidir. Nakit fazlası bulunanlar ellerindeki nakiti bu senetleri ihraç edenlere kullanarak faiz geliri elde ederler.

Tekdüzen Muhasebe Sistemi, geçici yatırım olarak satın alınan tahvil ve bonoların muhasebeleştirilmesinde, senetleri ihraç edenlerin kamu ve özel sektör kuruluşu olmasına bağlı olarak iki hesap öngörmüştür:

- ▶ Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları
- ▶ Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları

KAYNAKÇA

Gürdal, Kadir, Genel Muhasebe,1.Baskı
Ankuzem,2010